

สถานการณ์นิวนอร์มอลกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
บนฐานทุนทางสังคม “บ้าน วัด โรงเรียน”
NEW NORMAL SITUATION AND PARTICIPATORY SCHOOL
MANAGEMENT BASED ON SOCIAL CAPITAL “BAN WAT RONGREAN”

มนตรี วิชัยวงศ์, Montri Wichaiwong

เริงวิชญ์ นิลโคตร, Reongwit Nilkote

วัยวุฒิ บุญลอย, Waiwoot Boonloy

ธีร์กกร วรบำรุงกุล, Theerangkoon Warabamrungskul

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Lecturer, Department of Education Administration,

Faculty of Education Rambhai Barni Rajabhat University

ปฏิภาณ กิตตินันท์วัฒน์, Patipan Kittinanthawat

อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตร์ (สองภาษา) คณะนิเทศศาสตร์ Lecturer,

Faculty of Communication Arts Program in Communication Arts (Bilingual)

Rambhai Barni Rajabhat University

E-mail : sam.montri@gmail.com

บทคัดย่อ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างรุนแรงและรวดเร็วไปทั่วโลกของไวรัสโคโรนา
โควิด-19 ทำให้ผู้ติดเชื้อมากกว่าสามสิบล้านคน และเสียชีวิตทั่วโลกแล้วร่วมหนึ่งล้านคน
มีผลกระทบทุกภาคส่วนของสังคมโลก บริบทการใช้ชีวิตในสังคมก็เปลี่ยนไปอย่างเต็มอย่าง
สิ้นเชิงการดำเนินชีวิตในบริบทสังคมโลกก็เปลี่ยนไป เพราะทุกคนรอบตัว ทุกชีวิตก็มีมาตรการ
การรักษาชีวิตปกป้องป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด -19 จึงมีนิยามศัพท์ใหม่ในบริบท
ของสังคมโลกคือความปกติใหม่หรือที่เรียกติดปากว่า นิวนอร์มอล (New Normal) ในการใช้
ชีวิตดำเนินธุรกิจ ธุรกรรมต่างๆในชีวิตมีเป้าหมายเหมือนเดิมแต่มีการใช้ชีวิตที่ต่างจากเดิม
ซึ่งหากเปรียบเทียบสถานการณ์ทั่วทั้งโลกกับประเทศไทยแล้วถือได้ว่าระบบสาธารณสุขของ

ประเทศไทยมีประสิทธิภาพในการดูแลป้องกันและบริหารจัดการอย่างดีมากเพราะมีจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 สะสมเพียง 3,545 คนและมีผู้เสียชีวิตเพียง 59 ศพ

ดังนั้น สถานการณ์นิวนอร์มอลกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมบนฐานทุนทางสังคมบ้าน วัด โรงเรียน ก็เป็นปกติรูปแบบใหม่ที่สะท้อนเรื่องราวการบริหารจัดการสถานศึกษา การเรียนการสอนในบริบทปัจจุบันที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักเรียน นักเรียนมีความสุขกับการเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองสบายใจ ชุมชนมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดีต่อสถานศึกษาอันเกิดจากความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยมีเป้าหมายร่วมกันคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองก็ปลอดภัยจากโรคระบาด งานปกติที่ทำก็มีประสิทธิภาพ คนสำราญ งานสัมฤทธิ์ โดยมีข้อจำกัดในการเรียนการสอนอีกประการคือป้องกันการติดเชื้อโควิด-19 ด้วย

คำสำคัญ : นิวนอร์มอล, การบริหารสถานศึกษา, บ้าน วัด โรงเรียน

Abstract

With the worldwide and widespread epidemic of the Coronavirus-19 virus, more than Thirty three million people are infected. And died around the world and joined One million people Affecting all parts of the world society The context of living in society has completely changed. Living in the context of world society has changed. Because every family Every life has life-saving measures to protect itself from being infected with the virus. Covid-19 therefore has a new definition in the context of a global society: New Normalism, also known as New Normal. Business life Transactions in life have the same goal, but they have a different life. Comparing the global situation with Thailand, the public health system in Thailand can be very effective in the prevention and management of the disease because there are only 3,545 cases of COV-19 and deaths. Only 59 bodies

Therefore, the situation in New Normal and participatory school management based on social capital, Ban, Wat, Rongrean, is also a new type of normal that manages the school management. Teaching and learning in the current context that is effective in teaching and learning with good academic achievement of students. Students are happy with their studies. Parents feel at ease. The community is efficient in managing good to the school due to the unity of cooperation with the common goal of student achievement. Educational personnel and parents are safe from epidemics. Normal work is also effective, people get

pleasure, achievement work, with another teaching restriction is also to prevent the infection of the covid-19.

Keywords : New Normal, School Administration, Ban Wat Rongrean

บทนำ

บทบาทที่สำคัญของบ้าน วัด และโรงเรียนได้สะท้อนให้เห็นถึงนวัตกรรมชีวิตคนไทยที่เปลี่ยนไป นักบริหารการศึกษาและนักวิชาการศึกษาไทยต่างรวมตัวกันขึ้นเพื่อสร้างกรอบแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา คือ การให้ชุมชนท้องถิ่นและทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยถือว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญของสังคม สร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สร้างวงจรการบริหารและการพัฒนาคนให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน มีนักการศึกษาและนักวิจัยได้ค้นพบแนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องไว้เป็นจำนวนมากและเป็นที่ยอมรับได้ว่าการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญของความสำเร็จในการนำองค์การไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคนของ 3 สถาบันหลักคือ บ้าน วัด และโรงเรียนนั้นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นฐานการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนและชุมชนต้องมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด -19 จากทั่วโลกยังทวีความรุนแรงมากขึ้น จำนวนผู้เสียชีวิตก็มากขึ้นเรื่อยๆ แต่การดำเนินชีวิต การดำรงชีวิตก็ยังคงมีต่อไปภายใต้การเฝ้าระวังป้องกันตัวเองจากการแพร่ระบาดภายใต้รูปแบบความปกติใหม่หรือ New Normal ดังนั้นบทความนี้ คณะผู้เขียนสนใจที่จะเผยแพร่การบริหารจัดการในสถานการณ์นิวนอร์มอลกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมบนฐานทุนทางสังคม “บ้าน วัด โรงเรียน”

ความหมายของความปกติในรูปแบบใหม่นิวนอร์มอล New Normal

ความปกติในรูปแบบใหม่ (New Normal) เป็นคำที่ Bill Gross ผู้จัดการของกองทุนชื่อดังของสหรัฐอเมริกา ที่โด่งดังในช่วงวิกฤติการเงินสำคัญๆของโลกได้กล่าวไว้ในปี 2008 ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากเกิดเหตุการณ์หนึ่ง เช่น การถือกำเนิดขึ้นของอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้รูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบันนี้โควิด-19 ได้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นหลายอย่างในการใช้ชีวิตทั้งการด้านทำงาน ด้านการเรียน ด้านการทำธุรกิจ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ตัวอย่างที่จะเกิดขึ้นในพฤติกรรมกรบริโภค มีการ

สั่งซื้ออาหารออนไลน์กันมากขึ้น หน้าร้านต่างๆมีระบบจัดการรอคิวเพื่อความปลอดภัยให้แก่พนักงานส่งอาหารหรือไม่ จากแต่ก่อนบางร้านเคยให้เก้าอี้นั่งรอ อาจจัดระบบให้คอยเพื่อรักษาความสะอาดของร้านด้วย หลังจากเกิดโควิด -19 การนั่งรับประทานในร้านอาหารก็จะไม่เป็นที่นิยมเหมือนแต่ก่อน จำนวนผู้สั่งอาหารกลับบ้านเพิ่มมากขึ้นทำให้ร้านต้องลดการจ้างพนักงานเสิร์ฟ เป็นต้น (ไทยรัฐออนไลน์, 2563)

ราชบัณฑิตยบัญญัติศัพท์คำว่า New Normal การพิจารณาศัพท์บัญญัติและนิยามของคำว่า New Normal และ New norm ราชบัณฑิตยสภาได้แต่งตั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ที่เกี่ยวข้องหลายสาขาวิชาและที่จำเป็นเร่งด่วน คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่บัญญัติศัพท์ใหม่ที่อยู่ในกระแสสังคมร่วมสมัย รวมทั้งศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหลายสาขาวิชาและมีความจำเป็นต้องใช้งาน นอกจากนี้มีหน้าที่เผยแพร่ศัพท์ที่บัญญัติไปสู่สาธารณะชนอีกด้วย New Normal ได้มีการนำมาใช้อย่างแพร่หลายในช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด -19 คำว่า New Normal เป็นวลีและเป็นสำนวน ซึ่ง Oxford dictionary ได้ให้คำนิยามว่า A previously unfamiliar or atypical situation that has become standard, usual, or expected. หมายถึง สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ ที่แต่เดิมเป็นสิ่งไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมาเมื่อเหตุหรือเกิดวิกฤติบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน ซึ่งกรรมการได้ให้ความเห็นว่าคำจำกัดความของคำว่า New Normal เป็นพลวัตและคำนี้มีที่ใช้หลายบริบท ไม่ใช่เฉพาะในทางธุรกิจหรือวิถีชีวิตเท่านั้น จึงเป็นการยากที่จะหาคำกลางๆที่จะใช้ได้ในทุกบริบท จึงมีข้อสรุปร่วมกันว่า ควรเขียนคำนี้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “นิวนอร์มัล” จะสื่อความหมายได้ดีกว่า อย่างไรก็ตามคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ได้บัญญัติคำนี้ไว้ว่าความปกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่ คณะกรรมการจึงมีความเห็นว่าสามารถใช้สองคำนี้ได้ด้วย (สุรพล อิศรไกรศิลป์, 2563)

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ได้มีนักคิด นักวิชาการ นักการศึกษา ได้รวบรวมเรียบเรียงความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้

ปรัชญา เวสารัชช (2554, น. 1) กล่าวว่าไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การวินิจฉัย สั่งการ ควบคุมและการจัดการในเรื่องเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมในสถานศึกษา ทั้งการบริหารธุรกิจของสถานศึกษา โดยมุ่งให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาที่ได้ตั้งไว้ ภาระหน้าที่ดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับครู นักเรียน บุคลากรอื่นๆในสถานศึกษา

สุภัค ยมพุกและวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558, น. 146) ได้ให้ความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ภายในสถานศึกษาที่จะทำให้บุคลากรเกิดการรับรู้ กระบวนการในการบริหารสถานศึกษา สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

จิตจรุญ ทรงวิทยา (2562, น. 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ให้นักเรียนมีสุขภาพดี มีคุณธรรมและเป็นพลเมืองที่ดี สามารถใช้ประโยชน์ของสาขาวิชาที่เรียนมีความสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ตามขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนในทุกๆ ด้าน ทั้งการเรียน การสอน หลักสูตร เพราะเป็นการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างที่อยู่ในโรงเรียน เพื่อสนับสนุน อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่มีได้แก่ คน งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และการบริหารจัดการ

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญมากถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนได้มีนักคิดและนักวิชาการกล่าวไว้ คือ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2553, น. 3) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญทางการศึกษาและต่อการพัฒนาทุกๆด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เพราะถ้าไม่มีการบริหารแล้ว การดำเนินงานของสถานศึกษาอาจจะต้องพบกับอุปสรรคมากมายจนไม่สามารถดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ภารดี อนันต์นาวิ (2553, น. 3) กล่าวว่า การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเป็นสิ่งที่ช่วยในการขับเคลื่อนนโยบายและกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยต้องอาศัยการกำหนดขั้นตอนวิธีการอย่างเป็นระบบ มีการจัดการทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรด้านอื่นๆให้คุ้มค่าที่สุด รวมถึงการประเมินผลเพื่อนำผลที่ได้ นำกลับมาแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสม อีกทั้งยังต้องคอยช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในการบริหารงาน และการดำเนินการอย่างต่อเนื่องที่ส่งผล

ให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารที่มีลักษณะด้านวิชาชีพและคุณลักษณะ ส่วนบุคคลซึ่งมีความสามารถในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานที่ให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายหรือตามแบบแผนปฏิบัติที่ได้วางไว้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, น. 3) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาเพราะถือได้ว่าเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานทางด้านนโยบายพร้อมทั้งการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลอย่างสูงสุดแก่นักเรียน

หลักการบริหารและแนวทางการจัดการศึกษาในรูปแบบ บ้าน วัด โรงเรียน

หลักการบริหารและแนวทางจัดการศึกษาในรูปแบบบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) เป็นแนวคิดที่เป็นเรื่องการจัดการศึกษาโดยองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวความคิดที่มีอยู่คู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ที่คุ้นเคยคือการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือทุนทางสังคมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า บ-ว-ร (บวร) เป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปว่า เป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศคือ การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมอุดมปัญญา หรือสังคมภูมิปัญญาฐานความรู้ สังคมแห่งสันติสุข คนไทยรู้เท่าทันโลกและรักความเป็นคนไทย การศึกษาถือว่าเป็นกลไกสำคัญของการขับเคลื่อนสังคมเข้มแข็งฐานราก อันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาฐานชุมชนพร้อมการร่วมมือของทุกภาคส่วน เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สำคัญของความสำเร็จในการนำองค์การไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ดังเช่น, น.พ.ประเวศ วะสี ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ให้คุณค่าแก่ชีวิตจะต้องนำเสาหลัก 5 ประการของสังคมไว้ทั้งหมด ได้แก่ 1) จิตใจที่มีธรรมะ 2) แบบแผนทางความคิด 3) ความสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) การพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ และ 5) ชีวิตชุมชน(ความเป็นชุมชน) ทั้ง 5 ประการนี้ต้องพัฒนาไปพร้อมๆกัน ต้องเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบโดยไม่เกิดผลเสียหายด้านใดด้านหนึ่ง เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่เน้น 1) พัฒนาคณะเพื่อให้คนสามารถกำหนดการดำเนินการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ 2) พัฒนาในทุกเรื่องพร้อมกันไปทั้งคน สังคมและสิ่งแวดล้อม 3) มีกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องร่วมกันทั้งในชุมชนและระหว่างชุมชน 4) ภาศิการพัฒนิต่าง ๆ ทุกระดับมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินการพัฒนา

ชุมชนและ 5) มีวิธีคิดและสำนึกว่าการพัฒนาของชุมชนมีความหลากหลาย มีพลวัตและมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นสมดุลงอกดีกับธรรมชาติการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคน ของ 3 สถาบันหลัก คือ บ้าน วัด โรงเรียนนั้นในที่นี่จะใช้คำว่าชุมชนแทนบ้านและวัด การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นฐานของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนและชุมชนที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเพราะ 1) โรงเรียนเป็นแหล่งคัดเลือกคนให้ชุมชน 2) โรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาคนให้ชุมชน 3) โรงเรียนเป็นแหล่งรวมสาขาต่างๆ 4) โรงเรียนเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรม 5) โรงเรียนเป็นศูนย์รวมของชุมชน 6) โรงเรียนชุมชนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนจึงเป็นพลวัตสังคมไม่มีวันเสื่อมสลาย (ชนะ สุ่มมาตย์, 2559)

สรุป

บ้าน กับสถานการณ์นิวนอร์มอลและการปฏิบัติของคนในครอบครัว ให้ทุกคนดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล ด้วยการล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่อย่างน้อย 20 วินาที กรณีไม่มีน้ำและสบู่ให้ลูบมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ที่มีความเข้มข้นอย่างน้อย 70 % หลีกเลียงจุดเสี่ยงดูแลสุขภาพของตนเองไม่ใช่ของใช้ส่วนตัวร่วมกับคนอื่น ไม่ดื่มน้ำและไม่รับประทานอาหารร่วมสำหรับเดียวกับผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงรวมทั้งต้องแยกทำความสะอาด การเก็บขยะมูลฝอยทั้งหมดให้ใส่ถุง ปิดปากให้มิดชิดแล้วใส่ลงในถังเพื่อให้ทางเทศบาลเก็บขนไปกำจัดต่อไป กรณีการใช้ส่วนร่วมกันให้ระมัดระวังจุดเสี่ยงสำคัญที่มีการสัมผัสร่วมกันทั้งนี้ต้องล้างมือด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้ง คนในบ้านควรหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ทีกลับมาจากพื้นที่ระบาด โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่างๆ ควรอยู่ห่างกันไม่น้อยกว่า 1 - 2 เมตร ใช้เวลาพบปะให้สั้นที่สุด หากจำเป็นให้ใช้หน้ากาก เฝ้าระวังอาการเจ็บป่วยของผู้สัมผัสใกล้ชิดหรือสมาชิกในบ้าน เป็นเวลา 14 วัน หลังสัมผัสกับผู้ป่วย คนในบ้านสามารถไปทำงาน เรียนหนังสือ ได้ตามปกติแต่ทั้งนี้อาจต้องให้ข้อมูลกับสถานที่ทำงาน สถานศึกษา ตามเงื่อนไขที่สถานที่เหล่านั้นกำหนด

วัดกับการปรับตัวในสถานการณ์นิวนอร์มอล วัดเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เป็นสถานที่ที่มีศาสนิกชนมาร่วมพิธีกรรม รวมถึงพระภิกษุ สามเณร แม่ชี ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนามีผู้อยู่ร่วมกันจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรมีการดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันตัวเองและลดการแพร่กระจายเชื้อโรคคือ หากพระสงฆ์ สามเณร แม่ชี หรือผู้ร่วมพิธีกรรมทางศาสนารวมถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในวัด มีอาการเจ็บป่วย หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงและอยู่ในช่วงกักกัน ให้งดร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในวัดและต้องไปพบแพทย์ วัดควรจัดการจัดกิจกรรมที่มีการรวมตัวกัน ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นจะต้องจัดกิจกรรม ให้ผู้จัดเตรียมความพร้อมในการคัดกรองผู้เข้าร่วมกิจกรรมและมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรค

ที่เข้มงวด ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้สวมใส่หน้ากากทุกครั้งและปฏิบัติตามแนวทางป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด -19 อย่างเคร่งครัด หากพบว่าผู้ร่วมพิธีกรรมมีไข้ เหนื่อยหอบ ไอ จาม มีน้ำมูก ต้องไม่เข้าร่วมพิธีกรรมและนำไปพบแพทย์ทันที สดระยะเวลา หรือเลือกใช้สถานที่ที่มีบริเวณกว้าง ไม่แออัด ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา โดยเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 - 2 เมตร

โรงเรียนกับการปรับตัวในสถานการณ์นิวนอร์มอล ดังนี้ ระเบียบเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียนมีการตรวจสอบสถานที่ ซ่อมแซม ปรับปรุง ทำความสะอาด อาคารเรียน ห้องเรียน โต๊ะเก้าอี้ อุปกรณ์การเรียน อุปกรณ์กีฬา เครื่องเล่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องครัวและอุปกรณ์โรงอาหาร สถานที่รับประทานอาหารและอื่นๆที่ครู นักเรียนอยู่ร่วมกันและพื้นที่สัมผัสตรวจสอบอย่างล้างมือให้มีพอเพียง อยู่ในสภาพดี พร้อมใช้งานรวมถึงสบู่อุปกรณ์ที่เพียงพอ การจัดสถานที่เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล เช่น การเข้าแถว การเข้าคิว การจัดที่นั่งเรียน การจัดที่นั่งรับประทานอาหาร ตามมาตรการเว้นระยะห่างทางกายภาพเว้นระยะห่าง 1 เมตร มีการทำสัญลักษณ์เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล เช่น จุดตรวจวัดไข้ก่อนเข้าโรงเรียน แถวรับอาหารกลางวัน จุดล้างมือ เป็นต้น ส่วนการพักรับประทานอาหารก็เหลื่อมเวลาพักเพื่อให้นักเรียนจะได้ไม่มาพร้อมกันเยอะๆ ส่วนการเตรียมการจัดที่นั่งกลางวันก็เว้นระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตร โดยไม่เอาศีรษะชนกันและแยกอุปกรณ์เครื่องใช้เป็นส่วนตัว ไม่ใช้ร่วมกัน และกรณีเด็กป่วยให้หยุดอยู่กับบ้าน

การปฏิบัติที่เข้มงวดในปัจจุบัน New Normal ในสถานศึกษา เด็กเล็กตกเป็นกลุ่มเสี่ยงโควิด -19 เพราะภูมิคุ้มกันยังน้อยและมักมีอาการรุนแรงหากได้รับโรคต่างๆ โรคระบาดในเด็กเล็กวัยอนุบาลและประถมศึกษามักติดต่อกันอย่างรวดเร็ว เพราะเด็กนักเรียนต้องใช้เวลาเรียนในห้องนานๆ และนั่งติดกับเพื่อนๆ เป็นไปได้ว่าช่วงโควิดนี้จะทำให้เด็กๆต้องเรียนออนไลน์อยู่ที่บ้านหรือต้องลดเวลาเรียน (ไทยรัฐออนไลน์)แต่หากว่ายังมีการมาเรียนในโรงเรียนการแบ่งกลุ่มย่อยเด็กนั้นต้องไม่เกิน 5 - 6 คนต่อกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มย่อยนั้นมีการใกล้ชิดกันให้น้อยที่สุดหรือไม่ให้ใกล้ชิดกันเลย ซึ่งการพูดคุยตกลงกับครูผู้ดูแล และครูก็ยืนยันว่าตามปกติแล้วในการดูแลเด็กปฐมวัยก็จะทำเป็นหน่วยย่อยๆอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามจะต้องเน้นเรื่องความสะอาดด้วย โดยให้เด็กแต่ละกลุ่มย่อยล้างมือทุกครั้งหลังใช้พื้นที่เรียนรู้และทำความสะอาดสถานที่นั้นก่อนที่จะให้กลุ่มย่อยอื่นเข้าไปใช้งานต่อไป ทั้งนี้การทำความสะอาดพื้นที่ร่วม การเข้าแถวเว้นระยะห่าง การใช้ของส่วนตัว แม้แต่การเล่นของเล่นก็ต้องมีการจัดเป็นเซต ยกเว้นของเล่นบางอย่างที่ต้องใช้ร่วมกัน การจัดห้องแยกเตรียมไว้กรณีเด็กไม่สบาย แต่หากเป็นไปได้ในกรณีที่ลูกไม่สบายอาจต้องให้หยุดอยู่ที่บ้านหรือถ้าจำเป็นครูจะต้องกันเด็กที่ไม่มั่นใจออกจากกลุ่มทันทีเพื่อรอให้แพทย์ตรวจวินิจฉัย การสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครองเพราะเด็กเล็ก

ต้องมีการเตรียมความพร้อมหลายส่วน ต้องอธิบายให้ผู้ปกครองเข้าใจจะทำให้การทำงานง่ายขึ้น ส่วนรถรับส่งเด็กเล็กต้องสะอาดปลอดภัย รวมถึงการยึดมาตรการหลักในเรื่องการวัดไข้ สวมหน้ากาก ล้างมือ เว้นระยะห่าง 1 - 2 เมตร ทำความสะอาดและลดแออัด (กรุงเทพฯ, 2563) จากที่กล่าวมาทั้งหมดถือทางโรงเรียนต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อความถูกต้องในการป้องกันไวรัสโควิด -19 ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองสบายใจ เบาทใจอันนำมาซึ่งความชมเชยจากทุกภาคส่วนและหากปฏิบัติได้ก็จะทำให้การป้องกันการระบาดของไวรัสโควิด -19 ได้ผลและตัวนักเรียนเองก็จะมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง จิตใจ ร่าเริงแจ่มใส มีจิตใจอยากมาเรียน หนังสือที่โรงเรียนตลอด ไม่เครียด รู้จักวิธีป้องกันตัวเองและปกป้องบุคคลอื่นสำหรับการแพร่ระบาดของไวรัส และที่สุดคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

สถานการณ์นิวนอร์มอลกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมบนฐานทุนทางสังคม “บ้าน วัด โรงเรียน” เป็นการหลอมรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย กับบริบทการเรียนการสอน ในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยมีเป้าประสงค์เดียวกัน คือ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในแนวโน้มที่ดีขึ้นของนักเรียน เพราะเหตุว่า บ้านคือความอบอุ่นพื้นฐานที่ใกล้ชิดที่สุดของคนในครอบครัว เมื่อครอบครัวมีความสุข มีการบริหารจัดการที่ดี ให้ความรัก ให้ความอบอุ่น ให้การอบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ที่ดีมากก็จะเป็นเกราะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการรู้รักษาตัวเองรอดจากภัยอันตรายต่าง ๆ นานารวมถึงไวรัสโควิด - 19 ด้วย นอกจากรู้ป้องกันตัวเองได้แล้วยังมีความรับผิดชอบต่อสังคมและครอบครัวสามารถให้คำแนะนำและความช่วยเหลือคนอื่นได้ด้วยถือว่าดีมาก เพราะมีพื้นฐานชีวิตที่ดีมาจากบ้าน ในส่วนของวัดก็คือที่พึ่งทางจิตวิญญาณ วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในบ้าน คนในชุมชน วัดมีพระสงฆ์อบรมศีลธรรม แนะนำให้อยู่ในกรอบคุณงามความดี ไม่ลุอำนาจแก่ความทะยานอยาก โดยขาดสติยังคิด ปัจจุบันการแพร่ระบาดของไวรัสเมื่อทางวัดและพระสงฆ์มีข้อมูลที่ดีในการปฏิบัติตัวก็เป็นสิ่งที่ดีมากเพราะนอกจากพระสงฆ์จะป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากโรคระบาดได้แล้ว ยังสามารถอบรมแนะนำชาวบ้านให้อยู่รอดปลอดภัยจากโรคระบาดและมีสุขภาพจิตที่ดี อารมณ์แจ่มใส ใสใจในการปฏิบัติธรรม รักษาศีลและเจริญสติภาวนา ดังคำกล่าวที่ว่า “เศรษฐกิจและจิตใจต้องแก้ไขไปพร้อมกัน” เพราะเมื่อมีจิตใจที่เข้มแข็งก็สามารถฝ่าฟันอุปสรรคและการทำงานทุกอย่างไปได้เพราะเหตุว่ามีความกำลังใจที่เข้มแข็งมีกำลังใจในการต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคเป็นเรื่องราวที่ดีของการพึ่งพาที่พึ่งทางใจอย่างดียิ่งจากหลักคำสอนทางพุทธศาสนา วัดวาอารามเป็นการขัดเกลารอบรมจิตใจให้จิตใจเบิกบาน สุข สดชื่นในการใช้ชีวิตรวมถึงการศึกษาเล่าเรียนด้วย เหมือนสุภาสิตโบราณที่ว่า “ฝึกหัดเมื่อยังเด็ก ตีเหล็กเมื่อยังร้อน” เพราะเด็กนักเรียนควรศึกษาเล่าเรียนคุณธรรม จริยธรรม หลักคำสอนทางศาสนาพุทธจะดีเป็นอย่างไรที่เรียนรู้ตั้งแต่สมัยเป็นเด็กนักเรียนส่งผลการใช้ชีวิตในอนาคตเป็นคนดีของสังคม ประเทศชาติเพราะการอบรมบ่มเพาะที่มีมาเมื่อวัยเยาว์ตั้งแต่สมัยเรียนหนังสือ ทำให้สังคม

ประเทศไทยมีความสุขสงบร่มเย็นเพราะการอบรม ชัดเผลาจากทางวัดเป็นการร่วมด้วยช่วยกันขององคคพพทงสังคคคที่มีวัดเป็นส่วนร่วมด้วย ประการสุดท้ายคือโรงเรียน เป็นสถานศึกษาที่ช่วยอบรมบ่มเพาะสั่งสอนความเจริญงอกงามทางวิชาการ ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมเพราะวิชาที่เป็นวิชาการที่เรียนมาจากโรงเรียนนั้นเพื่อใช้ในการศึกษาต่อและเพื่อใช้ในการทำมาหาเลี้ยงชีพในอนาคต ที่สามารถประกอบอาชีพสำหรับเลี้ยงดูตัวเองได้และเมื่อสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้ก็สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ ทั้งนี้เมื่อสามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ก็ไม่เป็นภาระให้กับสังคม นอกจากวิชาการที่ทางโรงเรียนสั่งสอนแล้วอีกอย่างคือความเจริญงอกงามทางจิตใจที่ยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นคือเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงศีลธรรมจรรยา มารยาทอันดีงาม เพราะคุณภาพชีวิตหากมีแต่เรื่องร่างกายก็เปรียบเสมือนเรือที่ไร้ทิศทางแต่หากมีการรู้สำนึกสำนึก ผิด-ชอบ-ชั่ว-ดี เป็นตัวควบคุมให้เป็นคนดีมีศีลธรรมก็นับได้ว่าประเสริฐเพราะรักตัว กลัวตาย ละชั่ว กลัวบาป จึงเป็นสิ่งที่ทางโรงเรียนต้องปลูกฝังแก่นักเรียนให้มีศีลธรรม จรรยา สำนึกสำนึกที่ดีและระเบียบวินัยควบคู่กับวิชาการไปด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์แก่ตัวนักเรียนก็เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของบริบทสังคมไทยคือ บ้าน วัด โรงเรียน เป็นแรงผลักดันและหนุนเนื่องกันตลอดไปจะเป็นการพัฒนาที่เห็นผลและยั่งยืนในบริบทจริงของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด -19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1). เรียกใช้เมื่อ 29 กรกฎาคม 2563 จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_other/gother02.pdf
- คู่มือการจัดการโรงเรียนรับมือโควิด -19. (2563). เรียกใช้เมื่อ 22 กรกฎาคม 2563 จาก <http://resourcecenter.thaihealth.or.th/files/66/คู่มือการจัดการโรงเรียนรับมือโควิด.19.pdf>.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : บุคพอยท์.
- จิตรจรรุญ ทรงวิทยา. (2562). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. Journal of Roi Kaensarn Academi. 4(1) 14-19.

- ชนะ สุ่มมาตย์. (2559). บ้านวัดโรงเรียน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม วงจรการพัฒนาคนที่ยั่งยืน. เรียกใช้เมื่อ 17 กรกฎาคม 2563 จาก <http://www.gotoknow.org/posts/131651>.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2563). New Normal ภาษาไทยเขียนว่าอย่างไร?. เรียกใช้เมื่อ 17 กรกฎาคม 2563 จาก <http://www.thairat.co.th/lifestyle/life/1845098>
- นุชา สระสม. (2561). การมีส่วนร่วมในการบริหารแบบ “บ้าน วัด โรงเรียน” ของโรงเรียนวัดสังักัดกรุงเทพมหานคร.วารสารบริหารการศึกษา มศว. 15(28), 62 - 75.
- มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.(2562). เรียกใช้เมื่อ 17 กรกฎาคม 2563 จาก www.dla.go.th/upload/document/type2/2019/3/2136-1-151673939193.pdf
- ประเวศ วะสี. (2559). แนวคิดการศึกษาแนวพุทธ. เรียกใช้เมื่อ 17 กรกฎาคม 2563 จาก <http://www.roongaroon.ac.th/?p=65>.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มนตรี.
- สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรพล อิศรไกรศีล. (2563). ราชบัณฑิตบัญญัติศัพท์คำว่า New Normal. เรียกใช้เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2563 จาก <http://www.facebook.com/surapol.issaragrisil/posts/10207392559168907>.
- หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ.(2563). บับเบิลโมเดล นิวนอร์มัลเด็กปฐมวัย. เรียกใช้เมื่อ 21กรกฎาคม 2563 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882161>.
- อานนท์ รักผลและคณะ. (2563). หลักธรรมาภิบาลสำหรับการบริหารงาน. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่. 6 (1), 233 - 245.
- Johns Hopkins University.สถิติผู้ติดเชื้อโควิด-19 ทั่วโลก.เรียกใช้เมื่อ 29 กันยายน 2563 จาก <https://systems.jhu.edu/research/public-health/ncav/>.

